

معرفی کتاب

دکتر فریدون سیامک‌نژاد

نام کتاب:

گاهشمار عصب‌شناسی

نویسنده:

اچ. اس. جی. لی

مترجم:

دکتر محمود هورمند

ناشر:

نشر خلوص

نوبت چاپ:

اول - ۱۳۹۱

شمارگان:

۵۰۰۰ نسخه

قیمت:

رایگان

نام نیک و آن دگر کار نیک.
این کتاب به نام‌ها و کارها می‌پردازد، به ثبت لحظاتی اثرگذار در رودخانه گذران تاریخ که ورای زمان و مکان چونان عکسی در قاب، آن‌ها را به خاطراتی جاودان در اذهان بدل می‌سازد. از این روست که این کتاب نه بسان فیلم یا داستان بلکه همچون مجموعه‌های از عکس‌های ماندگار و به روایت نویسنده، گاهشمار تلاش جانانه انسان است برای دست یافتن به زندگی بهتر، برای غلبه بر رنج و مرگ، برای رسیدن به ابدیت.

شاید در هیاهوی روزمرگی و فرورفتن در کالبد ماده و غفلت از معنی، خواندن این گاهشمار تلنگری باشد نه برای چرایی زیستنمان بلکه بر چگونگی بودنمان در این عمر کوتاه؛ باشد که در گذر زمان، قدر آنانی را بدانیم که بریده از آن نام و نان، بقراط وار عاشق انسان و التیام‌بخش آرام دردمندان‌اند.

در این جا یادآوری دو نکته را لازم می‌دانم، اول این‌که علیرغم تلاش فراوان در ترجمه متن، به ویژه برگردان نام‌ها به فارسی، ایرادات و لغزش‌هایی به چشم خواهد خورد، از این رو تذکر این اشتباهات مایه امتنان بسیار مترجم خواهد بود. دیگر آنکه در این حدود ۱۲ سالی که از هزاره دوم میلادی گذشته، چند تن از افرادی که نامشان در این کتاب آمده رخ در نقاب خاک برکشیده‌اند و چون اسلاف خود، نامشان و صد البته کارشان را در یاد آیندگان ماندگار کردند، نام‌هایی چون روزالین یالو (در گذشته به سال ۲۰۱۱)، رابرت فورشگات (در گذشته به سال ۲۰۰۹)، دنیل کارلتون گای داشک (در گذشته به سال ۲۰۰۸)، مایکل لش (در گذشته

کتاب گاهشمار عصب‌شناسی توسط همکار خوبمان آقای دکتر محمود هورمند ترجمه شده است. این کتاب به بررسی کوتاه افرادی پرداخته است که پیرامون سلسله اعصاب کتابی نوشته، یا مقاله‌ای نگاشته‌اند. البته، به‌صورت گذرا به بعضی اعمال جراحی پیرامون این مساله نیز پرداخته است. اولین مورد که مربوط به ۳۰۰۰ سال قبل از میلاد است این گونه نگاشته شده که: عمل سوراخ کردن جمجمه تقریباً در همه جای دنیا انجام می‌گرفت و تا قرون وسطی ادامه داشت.

سومین مورد که مربوط به حدود ۱۷۰۰ قبل از میلاد است چنین می‌باشد: پایروس اسمیت، یک رساله طبی مصری نوشته شد. این مساله شامل اولین گزارش از دستگاه عصبی است. در ادامه که مربوط به حدود ۴۶۰ قبل از میلاد است، به بقراط پرداخته و چنین نوشته است: پزشکی از یونان باستان که از وی (بقراط) به‌عنوان پدر پزشکی یاد می‌شود و طب را از خرافات جدا کرد. کتاب مجموعه آثار بقراط شامل درمان‌هایی برای تمام بیماری طبی شناخته شده در آن زمان بود.

آخرین مورد کتاب چنین است: کارن نلسون از مؤسسات ملی سلامت و جوڈیث گرتز از برنامه پایش نقایص حین تولد در کالیفرنیا، مطرح نمودند که به جای فقدان اکسیژن، این التهاب در طول بارداری است که می‌تواند سبب فلج مغزی در نوزادان گردد. این مساله مربوط به سال ۱۹۹۹ است. مترجم کتاب در مقدمه خود به مسایلی اشاره کرده است که بد نیست با هم مروری بر آن داشته باشیم:

می‌گویند دو چیز از آدمی به یادگار می‌ماند یکی

به سال ۲۰۰۸)، جولیوس آکسلرود (در گذشته به سال ۲۰۰۴)، سر جوفری هانسفیلد (در گذشته به سال ۲۰۰۴)، برنارد کاتز (در گذشته به سال ۲۰۰۳)؛ روانشان شاد.

در آخر از دوست و همکار گرامی، جناب آقای دکتر اکبر عبداللهی اصل، مدیرعامل محترم شرکت داروسازی دکتر عبیدی، از بابت تقبل چاپ این کتاب سپاسگزاری نموده و به روان پاک دکتر عبیدی درود می‌فرستم.

نویسنده کتاب نیز از دیدگاه خویش و به‌عنوان مقدمه کتاب مطالبی را پیرامون مساله عصب‌شناسی و دلیل نگارش کتاب عنوان کرده است که با هم به مطالعه آن می‌پردازیم:

درک نوین ما از عصب‌شناسی بر پایه دستاوردها و مشارکت بسیاری از پزشکان و دانشمندان در طی سالیان متمادی استوار است. برای پی بردن به ارزش درخشانی که بدان دست یافته‌ایم دانستن درباره زمینه و تاریخچه موضوع بسیار راهگشا خواهد بود، زیرا چنین پیشرفتی در طی چند قرن به دست آمده و بر پایه اصول علمی بنیادین بوده که شناخت ما کاملتر و شفاف‌تر شده است.

این کتاب به ثبت بعضی از نقاط عطف کلیدی در پیشرفت عصب‌شناسی نوین می‌پردازد که در طی هزاره گذشته رخ داده است. گرچه بعضی از این تلاش‌های برجسته در قرون اولیه انجام گرفته در واقع فقط در سال‌های آخر هزاره گذشته بوده که پیشرفت‌های چشمگیر و متعددی در شناخت و شیوه کار درمان به وجود آمده است. طبیعتاً چنین پیشرفت‌هایی ارتباطی تنگاتنگ با پیشرفت در سایر حوزه‌های پزشکی داشته و این حقیقت در

جای جای این کتاب متجلی است. رخداد‌های برجسته ذکر شده در این کتاب حقیقتاً مهم‌اند اما این کتاب همه وقایع مهم را در بر نمی‌گیرد. از این‌رو، خواننده می‌تواند نظرات شخصی خود را درباره رخداد‌های پراهمیت دیگر روایت کند و نویسنده به چنین پیشنهادهایی برای ثبت در چاپ‌های بعدی ارج می‌گذارد. امید است که نقاط عطف شرح داده شده بتواند مرجعی جالب توجه و یادآور برای علاقه‌مندان باشد که مایلند درباره زمینه و روند پیشرفت در عصب‌شناسی، بیشتر بدانند. در آغاز هزاره جدید به نظر می‌رسد که با نگاهی به گذشته، پیشرفت‌های شگرفی که در طی این مدت انجام گرفته است را ثبت کنیم.

به دلیل این‌که کتاب فوق به‌عنوان بخشی از فعالیت علمی شرکت داروسازی دکتر عبیدی به رایگان در اختیار جامعه محترم پزشکی قرار می‌گیرد، در انتهای آن صفحه‌ای را به خلاصه‌ای از زندگی‌نامه مرحوم دکتر غلامعلی عبیدی اختصاص داده است. بد نیست این را هم بدانیم که دکتر عبیدی را می‌توان پدر داروسازی ایران لقب داد. در خاتمه، از آقای دکتر محمود هورمند به دلیل ارسال کتابشان به رازی تشکر نموده، مطالعه آن را به همراهان رازی توصیه می‌نماییم.